

Referat fra Holmestrand Rotary Klubbs møte 30.4.2019

Omvisning og orientering i det nye fjøset til Camilla og Henrik Røed på Fudske gård

Camilla (dattera til Elin, som for anledningen stilte med kaffe og småkaker) tok imot oss på utsiden av den gedigne, nye driftsbygningen. Hun orienterte på en solid måte om byggeprosessen og driften av gården. Camilla er bare 24 år og tok over gården i 2016 etter å ha tatt landbruksutdanning på Tomb landbruksskole i Råde i Østfold og funnet seg en mann som ønsket å drive gård med melkeproduksjon sammen med henne.

De startet grunnarbeidene til det nye fjøset i mars 2018 og tok fjøset i bruk i januar 2019. Fjøset er oppført i laftet malmfuru fra Alvdal og er rødmalt for at det skal «se ut som et fjøs» som Camilla sa. Langs begge langsider er det åpne vegger fra midten og opp for å gi god lufting. I den kalde årstiden rulles gardiner ned for å styre luftmengden. Bygget har kostet 15 mill. kr. 2 mill. er tilskudd fra Innovasjon Norge og resten må nedbetales av de to unge og driftige bøndene.

Det var nå 40 kuer som melket og med sinkyr (kyr som ikke melker nå i påvente av å få neste kalv), kalver og ungdyr var det 100 dyr på fjøset. Gjennomsnittlig melkemengde er 33 l per døgn. De produserer 400 tonn melk per år og målet er å øke til 500 tonn. Melkemengden økte med 8-10 l per ku per døgn ved overflyttingen fra det gamle til det nye fjøset. Årsaken til dette er at kuene melkes med robot i det nye fjøset samt at foringen også er mer automatisert. Kuene går selv inn i roboten når de vil bli melket og kan dermed bli melket opp til fem ganger i døgnet mot to ganger i døgnet i et vanlig fjøs. Kuene får dessuten får tildelt flere ganger om dagen og dermed spiser de mer og yter mer.

Inne i fjøset var det svært rolige dyr som ikke så ut til å ha noe imot at rundt 30 rotarianere i grønne plastponchoer og blå skoovertrekk tuslet rundt på fôrbrettet. Det mest fascinerende var nok å se på selve melkeroboten. Kuene stiller seg opp i tur og orden og straks ei ku er ferdig melket og slippes ut i framkant, går den neste inn. Der får den kraftfôr (mengden er tilpasset den enkelte kuas ytelse og styres av en brikke som kua har i halsklaven). Ved hjelp av denne brikken registrerer roboten hvilken ku som er inne til melking. Jur og spener vaskes og stimuleres med vann og en rullende børste. Så kobles de fire «koppene» på og kua melkes. Etter hvert som en og en kjertel er blitt tom, kobles «koppen» av og når alle fire kjertler er tømte sprayes hver spene med en beskyttende væske og kua slipper ut. Samtidig med dette flyttes selve melkingsutstyret til en vaskestasjon slik at melkingsutstyret og spenebørstene blir vasket og dermed klar til å ta imot neste ku. Fantastisk – og kuene ser ut til å like det!

I tillegg til melkekubesetningen, har Camilla og Henrik også startet opp med ammekyr i gamlefjøset. Disse gikk på beite og var av rasen Charolaise blandet med NRF. Melkekuene er ren NRF.

Så langt referenten kunne forstå, fant alle besøket meget interessant. En stor takk til Camilla for omvisningen og Elin for kaffen!

Stig Atle
kveldens referent